

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Emila Bdžocha a JUDr. Richarda Bureša na neverejnom zasadnutí konanom 22. októbra 2013 v Bratislave v trestnej veci obvinenej **C. H.** pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 a iné, o dovolaní obvinenej podanom prostredníctvom obhajkyne JUDr. A. K. proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo 17. januára 2008, sp. zn. 1 T 62/2005 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 9. decembra 2008, sp. zn. 6 To 34/2008, rozhodol podľa § 386 ods. 1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Tr. por. z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

t a k t o :

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 9. decembra 2008, sp. zn. 6 To 34/2008,

bol porušený zákon

v ustanovení § 258 ods. 1 písm. d/, písm. e/, ods. 2 Tr. por. a § 259 ods. 3 Tr. por.
v neprospech obvinenej C. H..

Tento rozsudok **sa zrušuje**.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Prešove **sa prikazuje**, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo 17. januára 2008, sp. zn. 1 T 62/05, bola obvinená C. H. v bode 1/ uznaná za vinnú zo spáchania trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 a v bode 2/ z trestného činu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa § 249a ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 na tom skutkovom základe, že

1/ obžalovaný ppráp. PZ. C. H., nstržm. PZ M. B. a ppráp. PZ V. V. dňa 16.5.2004 okolo 01.50 hod. dvojčlenná hliadka v zložení npor. R. K. a práp. PZ R. P. z Diaľničného oddelenia KR PZ Prešov, zastavila a kontrolovala na parkovisku pred obchodným domom B. v P. vodiča P. R., nar. 16.6.1970, ktorý riadil osobné motorové vozidlo zn. Opel Vectra, ev. č. K. s označením Taxi, kde počas dopravnej kontroly u vodiča P. R. bolo zistené požitie alkoholických nápojov v množstve najmenej 0,17 mg/liter alkoholu vdychu, a po tomto zistení vodič P. R. prostredníctvom svojho mobilného telefónu číslo X. telefonoval dňa 16.5.2004 o 01.52 hod. a následne o 01.53 hod. ppráp. PZ V. V. na mobilný telefón číslo X., aby uvedený priestupok hneď vybavil v jeho prospech, tak ppráp. PZ V. V. o tom o 01.53 hod. dňa 16.5.2004 telefonicky informoval službukonajúcu hliadku Okresného dopravného inšpektorátu OR PZ Košice I. v zložení ppráp. PZ C. H. a nstržm. PZ M. B. na číslo mobilného telefónu X., ktorý užívala v tom čase ppráp. PZ C. H. s tým, aby uvedený dopravný priestupok odišli do mesta Prešov vybaviť v prospech vodiča P. R., pričom uvedená hliadka odišla bez povolenia zo služobného obvodu Okresného

riaditeľstva Policajného zboru Košice I do mesta P.- na ulicu M. pred obchodný dom B., so služobným motorovým vozidlom polície zn. BMW, ev. č. K. v Prešove na mieste realizácie dopravného priestupku z vozidla BMW vystúpili, nstržm. PZ M. B. a ppráp. H. v uniformách príslušníkov dopravnej polície a po zistení, ako bude vec P. R. riešená, naliehali na hliadku Krajského riaditeľstva PZ Prešov, aby vec ututlali a vyriešili iným spôsobom, z dôvodu, že vodič taxíka P. R. je ich dobrý známy, že koná v prospech polície, a že potrebuje vodičský preukaz na výkon povolania, pričom hliadka Diaľničného oddelenia KR PZ Prešov odmietla priestupok vodiča týmto nezákonným spôsobom vyriešiť,

2) obžalovaní ppráp. PZ C. H. a nstržm. PZ M. B. v noci zo dňa 15.5.2004 na deň 16.5.2004, počas výkonu služby motorizovanej hliadky Okresného dopravného inšpektorátu OR PZ Košice I ppráp. C. H., ako veliteľ dopravnej hliadky a nstržm. PZ M. B., ako vodič, po vzájomnej dohode v rozpore s Inštrukciou a pracovným plánom vedúceho oddelenia výkonu služby ODI OR PZ Košice I v rozpore s prílohou k pracovnému plánu cestnej dopravnej hliadky ev. č. ORP-4-133/IODI-2004 zo dňa 14.5.2004, ako aj v rozpore s Nariadením prezidenta policajného zboru č. 10/2002, článok 11, odsek 8, o činnosti útvarov policajného zboru a príslušníkov policajného zboru pri vykonávaní dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky na presne určenom úseku v služobnom obvode Košice I, neoprávnene na pridelenom služobnom motorovom vozidle policajného zboru zn. BMW, ev. č. K. uskutočnili jazdu do obvodu Krajského riaditeľstva PZ Prešov, kde dňa 16.5.2004 v čase okolo 01.50 hod. v meste P. na ulici M. pred obchodným domom B. nezákonne zasahovali do riešenia dopravného priestupku.

Za to bol obžalovanej C. H. podľa § 158 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) mesiacov.

Podľa § 58 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 jej bol výkon trestu podmienene odložený.

Podľa § 59 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 súd obvinenej určil skúšobnú dobu na dobu 18 (osemnásť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 súd obvinenej uložil trest zákazu činnosti a to výkonu služby v ozbrojených zboroch na dobu 18 (osemnásť) mesiacov.

Podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 bol obvinenej uložený aj trest straty policajnej hodnosti.

Na podklade odvolaní obžalovaných C. H., M. B. a V. V. Krajský súd v Prešove rozsudkom z 9. decembra 2008, sp. zn. 6 To 34/08 rozhodol tak, že podľa § 258 ods. 1 písm. d/, písm. e/, ods. 2 Tr. por. účinného do 31. 12. 2005 napadnutý rozsudok zrušil vo výroku o treste u všetkých obžalovaných a sám obžalovaným uložil podľa § 158 ods. 1, § 53 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 a u obžalovaných C. H. a M. B. aj za použitia § 35 ods. 1 Tr. zák. nasledovné tresty.

Obžalovanej C. H. samostatný úhrnný peňažný trest vo výmere 14.000,- Sk (štrnásťtisíc slovenských korún),

obžalovanému M. B. samostatný úhrnný peňažný trest vo výmere 10.000,- Sk (desaťtisíc slovenských korún) a

obžalovanému V. V. samostatný peňažný trest vo výmere 6.000,- Sk (šesťtisíc slovenských korún).

Podľa § 54 ods. 3 Tr. zák. pre prípad, že by výkon uložených peňažných trestov mohol byť úmyselne zmarený, ustanovil náhradné tresty odňatia slobody a to:

- obž. C. H. v trvaní 3 (troch) mesiacov,
- obž. M. B. v trvaní 2 (dvoch) mesiacov a
- obž. V. V. v trvaní 1 (jedného) mesiaca.

Podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. obžalovanej C. H. uložil aj trest straty policajnej hodnosti.

Voči skôr uvedeným rozsudkom okresného a krajského súdu podala obvinená z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por. 3. mája 2010 (doručené súdu prvého stupňa 5. mája 2010) prostredníctvom splnomocnenej obhajkyne JUDr. A. K. dovolanie.

O dovolaní obvinenej Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 27. septembra 2010, sp. zn. 4 Tdo 25/2010 rozhodol tak, že ho z dôvodov v ňom uvedených podľa § 382 písm. c/ Tr. por. ako nedôvodné odmietol.

Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorý rozhodoval o sťažnosti obvinenej, v ktorej namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len dohovor) postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tdo 25/2010 a jeho uznesením z 27. septembra 2010, nálezom zo 4. júla 2013, sp. zn. IV. ÚS 30/2013 rozhodol tak, že

1. Základné právo Ing. C. H. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 25/2010 z 27. septembra 2010 p o r u š e n é b o l i.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 25/2010 z 27. septembra 2010 z r u š i l a v e c m u v r á t i l n a ď a l š i e k o n a n i e.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť Ing. C. H. trovy konania v sume 269,58 € (slovom dvestošesťdesiatdeväť eur a päťdesiatosem centov) na účet jej právnej zástupkyne JUDr. A. K., K. X., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

V odôvodnení nálezu okrem iného ústavný súd vyslovil, že vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému

uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Potreba náležite odôvodniť rozhodnutie orgánu verejnej moci je daná vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že jeho postup a rozhodnutie nie sú arbitrárne, neprehľadné a že jeho postup a rozhodovanie súdu sú kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

Právo obvineného na obhajobu nemožno v podmienkach materiálne chápaného právneho štátu redukovať na právo zvoliť si a mať obhajcu. Obsah tohto práva je podstatne širší a zahŕňa všetky právne relevantné postupy, ktorých cieľom je zbavenie či zmiernenie jeho viny a ktoré vychádzajú z práv obvineného (najmä § 34 Trestného poriadku) a z práv obhajcu (§ 44 Trestného poriadku). Právo na obhajobu takto zahŕňa aj právo obvineného uvádzať okolnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy, pričom tomuto právu obvineného koreluje povinnosť súdu v odôvodnení rozsudku uviesť, ako sa vyrovnal s obhajobou (§ 168 ods. 1 Tr. por.).

Zo sťažnosti obvinenej a rovnako zo spisovej dokumentácie zjavne vyplýva, že časť dovolacích námietok sťažovateľky týkajúcich sa (zásadného) porušenia jej práva na obhajobu sa vzťahuje na postup krajského súdu ako odvolacieho súdu, ktorému vytýka procesný postup na verejnom zasadnutí, v rámci ktorého odmietol vykonať sťažovateľkou navrhované dôkazy ako nadbytočné, pričom ani na verejnom zasadnutí, ani v odôvodnení svojho rozsudku jej nedal presvedčivú odpoveď, ktorá by ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnila tento jeho postup. Rozsudku odvolacieho súdu sťažovateľka v dovolaní vytkla aj to, že je založený na nepresvedčivých dôkazoch a dôkazy svedčiace v jej prospech (rekognícia, úradný záznam, rozhodnutie o priestupku) nezohľadnil. Túto časť svojej argumentácie sťažovateľka logicky nemohla použiť skôr ako v dovolaní, pretože ňou namieta zásadné porušenie práva na obhajobu práve postupom krajského súdu na verejnom zasadnutí, ako aj jeho rozsudkom z 9. decembra 2008. Z uvedeného vyplýva, že prvú príležitosť na uplatnenie tejto námietky mala sťažovateľka až v rámci svojej argumentácie uplatnenej v dovolaní v spojení s namietaným zásadným porušením svojho práva na obhajobu, t. j. v rámci svojho tvrdenia obsiahnutého v dovolaní, podľa ktorého v jej prípade je naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku.

Vychádzajúc zo sťažnostných námietok obvinenej a z obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd dospel k názoru, že vo veci sťažovateľky postupoval dovolací súd zjavne formalisticky pri formulovaní svojho záveru, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1

písm. c/ Tr. por. nemožno použiť. Podľa ústavného súdu najvyšší súd uplatnil vo veci reštriktívny výklad príslušných ustanovení Trestného poriadku týkajúcich sa dôvodov dovolania a ich použiteľnosti, a nenaplnil tak svoju ústavnú povinnosť poskytnúť sťažovateľke požadovanú súdnu ochranu. Ak je totiž dovolanie zakotvené v systéme mimoriadnych opravných prostriedkov v Trestnom poriadku, je ústavnou povinnosťou najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho postupovať pri rozhodovaní o ňom ústavne konformným spôsobom (čl. 152 ods. 4 ústavy). Normy podústavného práva týkajúce sa dôvodov dovolania nesmú byť totiž aplikované na základe reštriktívneho výkladu tak, že sa dovolanie formalisticky odmietne aj napriek tomu, že sťažovateľka v dovolaní uvádza v rámci tvrdeného zásadného porušenia práva na obhajobu obdobné skutočnosti, ktoré uvádzala už v rámci odvolacích dôvodov, a navyše uvádza okolnosti, z ktorých vyvodzuje zásadné porušenie práva na obhajobu samotným odvolacím súdom. Ústavný súd v tejto súvislosti poukázal na svoj právny názor uplatnený v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorého ako ústavne nesúladné (porušujúce základné práva) hodnotí aj také rozhodnutia všeobecných súdov, ktorými boli normy podústavného práva interpretované v rozpore s princípmi spravodlivosti v dôsledku napr. prílišného formalizmu [m. m. IV. US 192/08, obdobne porovnaj aj právne názory Ústavného súdu Českej republiky (napr. III. ÚS 150/99)]. Na uvedenom základe ústavný súd dospel k záveru, že namietané uznesenie najvyššieho súdu v časti týkajúcej sa interpretácie a následnej aplikácie § 371 ods. 3 Trestného poriadku (v súčasne platnom a účinnom znení ide o § 371 ods. 4 Trestného poriadku, pozn.), vo vzťahu k sťažovateľkou uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku nie je z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné.

Ak za okolností vyplývajúcich zo spisovej dokumentácie najvyšší súd namietaným uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol na základe právneho záveru, že v jej veci je nepoužiteľný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., porušil podľa názoru ústavného súdu jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Z dôvodu, že ústavný súd namietané uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, najvyšší súd bol povinný opätovne rozhodnúť o dovolaní sťažovateľky, pričom bol viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v časti II jeho nálezu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

Podľa § 382a Tr. por. dovolací súd môže rozhodnúť aj na neverejnom zasadnutí o dovolaní, ak zistí, že dôvody dovolania, ktoré bolo podané v prospech obvineného, sú zjavne preukázané a je zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1.

Z týchto dôvodov (so zreteľom na citovaný nález ústavného súdu a ustanovenie § 382a Tr. por.) Najvyšší súd Slovenskej republiky určil vo veci termín neverejného zasadnutia, na ktorom viazaný právnymi názormi ústavného súdu rozhodol o dovolaní obvinenej tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Úlohou krajského súdu preto bude vec opätovne preskúmať v rozsahu § 254 ods. 1 Tr. por. účinného do 31. 12. 2005, dôsledne sa zaoberať odvolacími námietkami obvinenej C. H. a až následne bude možné o odvolaní obvinenej rozhodnúť v súlade so zákonom. Zároveň bude odvolací súd povinný v odôvodnení svojho rozhodnutia stručne vyložiť, ktoré skutočnosti vzal za dokázané a o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa správal pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vysporiadal s obhajobou obvinenej, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie dôkazov a akými právnymi úvahami sa správal, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak boli do rozsudku pojaté ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky (§ 125 Tr. por.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 22. októbra 2013

JUDr. Martin P i o v a r t s y, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Protušová